

Research methodology. Historical and deductive methods have been used in this scientific research. In addition, on the basis of the analysis of published works and research on the creative activity of a whole pleiad of composers (B. Vesolovsky, V. Baltarovich, J. Barnich, S. Huminilovich, E. Kozak, A. Rudnitsky, M. Gayvoronsky, B. Kryzhanivsky, R. Kupchinsky, L. Lepky and others), performers and artistic formations of Western Ukraine.

Results. The «light» musical art at the end of the 19th – the first third of the 20th century in the Western Ukrainian region relied on an ancient, rooted tradition, which was realized on the basis of mastering the multicultural tendencies of European art and enriched with folklore intonations and genres features, some of nationally oriented and highly artistic samples of solo songs, dances, ballads, theater and concert numbers. In this historical period we can say about the emergence of the genre of street («batiarsky») song, as an important element of the process of development of entertaining «light» musical art, characterized by the formation of their own urban culture and synthesize it with the leading European trends.

In the future, in connection with historical events and changing of the socio-cultural demands of the society, these trends are observed in the work of the patriotic and creative elite in the formation of Ukrainian Sich Riflemen (USR), who in very difficult periods of war were keeping extremely positive and vital spirit, an entertaining nature that follows and finds its continuation at the period of formation of the urban song subculture and «Batiarivka».

The specifics of the problem, and therefore the look at the art of the entertainment genre in the outlined period, requires a broader scope of research on the traditions, sources, activities of individual personalities, which undoubtedly had a significant impact on the evolution of the regional tradition of variety and musical art.

Novelty. The importance of formation of a layer of urban song subculture and «batiarskiy song» was emphasized as the embodiment of the outlook of a new industrial society. The place of the creativity of Sich Riflemen in the development of the pop-song genre of the Western Ukrainian region was determined.

The practical significance. The generalized observation of this article can be used in the pedagogical process at the preparatory stage of mastering the regional repertoire, in the history of Ukrainian musical culture research seminars, in composing of the annotations to audio recordings and concert programs.

Key words: variety song, patriotic song, urban song subculture, the songs of Sich Riflemen, regional song tradition.

Надійшла до редакції 12.10.2019 р.

УДК 78.071.2:785.11(477.83)

ДО ІСТОРІЇ ЗАРОДЖЕННЯ КАМЕРНО-ОРКЕСТРОВОГО ВИКОНАВСТВА ДРОГОБИЧЧИНИ

Козицька Марія Зорянівна – аспірантка Інституту
музичного мистецтва, Дрогобицький державний
педагогічний університет ім. І. Франка, м. Дрогобич
orcid.org/0000-0003-4682-0816
DOI. org/10.35619/ucpm.vi32.250
mkozicka09@gmail.com

Розкрито передумови зародження камерно-оркестрового виконавства на Дрогобищині, яке зародилося в середині 20-х рр. ХХ ст. та набуло значного поживлення в 30-х рр., період кульмінаційного піднесення музичного життя в краї. Цьому сприяло відкриття культурно-мистецьких і професійних інституцій, поява фахових музичних кадрів, які об'єднувалися в творчі колективи задля популяризації взірців західноєвропейського й українського музичного мистецтва як у молодіжному середовищі, так і серед широкого загалу. Охарактеризовано діяльність камерних і оркестрових колективів Дрогобищини в окреслений період, проаналізовано їхні концерти виступи та репертуарну палітру. Виокремлено імена музичних діячів, які спричинилися до зародження цього виду виконавської діяльності в регіоні.

Ключові слова: С. Сапрун, камерно-оркестрове виконавство, репертуар, Дрогобищина, творчі заходи.

Постановка проблеми. Музичне життя Дрогобищини 20–30-х рр. ХХ ст. вирізнялося не тільки активним поширенням хорового виконавства, а й інших сфер, які сприяли культурному піднесенню краю. Йдеться про камерно-оркестрове виконавство як невід'ємну складову регіонального музичного мистецтва, що в 20-х рр. заявило про себе першими успішними виступами професійних музикантів. І якщо хоровий, театральний рух уже отримав достатнє висвітлення в наукових розвідках і дисертаціях учених, то камерно-оркестрове мистецтво розглядалося спорадично, в контексті музичного життя Дрогобищини, тому потребує ґрунтовного вивчення. В окресленні витоків цього виду музикування в регіоні й полягає актуальність статті.

Мета статті – виявлення передумов зародження камерно-оркестрового виконавства на Дрогобищині крізь призму діяльності камерних і оркестрових колективів.

Виклад основного матеріалу. На шляху професіоналізації музичного життя у Дрогобичі важливим фактором стало відкриття філій Вищого музичного інституту у Дрогобичі (1923 р.) та

Бориславі (1931 р.) і заснування Музичного товариства ім. М. Лисенка (1927 р.). З їхнім започаткуванням у місті налагодилося концертне життя, до участі в якому долучалися учні філіального Інституту, професійні музиканти.

У 20-х рр. на культурному полі вже успішно працювали співочі товариство Дрогобицький і Бориславський «Бояни», хорові та театральні гуртки «Просвіти», хоровий гурток «Робітничої громади» та ін. Їхня культурно-просвітницька практика зводилася до проведення різноманітних творчих акцій з концертними програмами, домінуюче місце в яких посіли оригінальні твори українських майстрів, обробки народних пісень. Український сегмент сприяв піднесенню національної свідомості автохтонів, був засобом відродження їхнього історичної пам'яті.

Ще одним вельми вагомим чинником, який сприяв виникненню спеціальних освітніх закладів і культурних установ, був приїзд до Дрогобича професійних музикантів, що отримали ґрунтовну музичну освіту. Так, із 1920 р. із Дрогобичем тісно пов'язане життя С. Сапруна - скрипаля, диригента, музично-громадського діяча. Саме йому – випускнику ВМІ ім. М. Лисенка у Львові (клас Є. Цегельського) та Віденської консерваторії – було доручено очолити філію в Дрогобичі та провадити клас скрипки. Крім того, не залишаючись осторонь нагальних потреб культурно-мистецького життя, у 1929 р. С. Сапруну вдалося започаткувати видання часопису «Боян» та стати його головним редактором. Хоча «Боян» виходив усього 13 місяців, він залишався на вістрі найважливіших культурних подій, його матеріали стали ваговою підмогою для керівників аматорських хорових колективів, передусім у плані репертуару, на його шпальтах висвітлювалися найважливіші події культурного життя міста та регіону.

Неабияка роль у поживленні музичного життя міста та регіону належала ще одному професійному музиканту – Б. П'юрку – піаністу, диригенту, музично-громадському діячеві, випускнику ВМІ ім. М. Лисенка (клас В. Барвінського) та Празької консерваторії. З ініціативи А. Рудницького 1929 р. митець прибув до Дрогобича й активно включився в музично-освітній процес. 1932 р. він очолив «Дрогобицький Боян» і вніс до його репертуарного спектру новий струмінь, зокрема озвучив твори західноєвропейських композиторів, наддніпрянських майстрів, полотна великої форми. До того ж Б. П'юрко успішно виступав як піаніст-аккомпаніатор (із Б. Бережницьким, В. Тисяком), у дуеті з Н. Кулицькою та ін.

Оскільки з початку ХХ ст. у місті традиційно розвивалося хорове виконавство, то з появою цих музичних діячів культурне життя міста значно активізувалося й стало набувати професійних рис. Та й підготовка фахових кадрів у філіях ВМІ в Дрогобичі та Бориславі сприяла не тільки піднесенню виконавського рівня хорових гуртків, а й створенню нових художніх колективів, зокрема камерно-оркестрових і включенню до концертних програм творів цього жанру. Тож у платформах концертних заходів із нагоди ювілеїв Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, І. Мазепи та ін. поряд із хоровими номерами з'являються симфонічні й інструментальні композиції західноєвропейських і українських композиторів.

Першою «ластівкою» в цьому виді виконавства став концерт камерної музики, підготовлений викладачами Дрогобицької філії ВМІ – Б. П'юрком (фортепіано), і С. Огородніком (скрипка). Захід відбувся 27 березня 1923 р. До програми увійшли такі твори: скрипкові сонати F-dur op. 24 Л. Бетховена, F-dur op. 8 Е. Гріга та G-dur op. 100 А. Дворжака. У рецензії на концерт читаємо: «І програмою, і самим виконанням станули оба виконавці на висоті завдання. Треба радіти, що дрогобицький Інститут придбав [...] так поважні сили [...], які концертною і педагогічною діяльністю повинні причинитися до піднесення музичного рівня нашого міста» [1; 6]. Виконанню концертних програм передувало вступне слово, виголошене проф. Б. П'юрком, який окреслив мету таких вечорів і подав характеристику окремих творів. Що ж до концертної програми, то в рецензії, уміщеній в «Ділі», зауважено: «Зібраним подобалася, передовсім, досконала зіграність обох виконавців, далі повне технічне опанування трудних будь-що-будь творів, а головню добра інтерпретація і відчуття стилю таких різних собою і характером сонат» [1; 6].

Дует С. Огородніка і Б. П'юрка вельми часто «розцвічував» концертні програми, які мали просвітницьку мету і викликали зацікавлення в городян. Так, 2 червня 1935 р. у місті влаштовано концерт із творів XV-XVII ст., у програмі якого дует представив композиції А. Кореллі, Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя. У часописі «Новий час» зазначено, що «концерт стояв на дуже високім мистецьким рівні. З вдовolenням треба повітати ту інновацію, що перед виконанням програми подається короткий вияснюючий реферат про композиції. Слухач не тільки слухає, але й учить і таким чином ознайомлюється з композиторами давньої доби» [5; 5].

Такі концертні імпрези відбувалися вперше і мали важливе значення як для учнів філії ВМІ, так і широкого загалу, оскільки камерно-інструментальна музика класичної та романтичної доби тільки

вводилася до концертного обігу, причому на достатньому виконавському рівні. Концерти камерної музики сприяли піднесенню музичної культури міста.

Добре укомплектований штат викладачів філії ВМІ в Дрогобичі дозволяв «моделювати» різні види камерного виконавства: інструментальні дуети, тріо тощо. Так, 1926 р. у Дрогобичі відбувся репрезентативний камерний вечір, у програмі якого прозвучало Тріо Ф. Мендельсона *c-moll* у виконанні педагогів інституту С. Сапруна (скрипка), Шнайдер (фортепіано), А. Кльося (віолончель). Прикметно, що такі заходи часто знаходили відгук у періодиці, вельми часто його автор вказував як «здобутки», так і «втрати» виконання. Напр., рецензент «Діла» наголошував: «Особливо гарно вив'язались зі свого завдання о. Сапрус та проф. Шнайдерова, якої бравурова техніка фортеп'янова і глибоке відчуття твору «короля камеральної музики», яким до нині остався Мендельсон, маркантно вибивались; рівно ж прецизійна, ніжна і з повним зрозумінням віддана чельова партія п. Кльося вимагає слів окремої похвали. В обсаді є замітні нерівності як щодо техніки гри, так і щодо якості інструментів» [6; 4].

Найбільш вагома роль у поширенні камерно-інструментального виконавства, природно, належала викладачам філії ВМІ. Не можемо стверджувати коли саме почав діяти в навчальній установі струнний квартет, до складу якого ввійшли подружжя А. і С. Огородніки, Мих. і М. Мариняки. Підготувавши низку концертних програм, цей мобільний колектив брав активну участь не лише в заходах, які влаштовувалися в навчальному закладі, а й у місті та регіоні.

Серед найбільш показових імпрез із яскравим українським сегментом у польському заборі мусимо виокремити такий: 6 березня 1938 р. з ініціативи філії Союзу українок у Дрогобичі проведено «Вечір народної ноші і звичаїв», «у якому українські народні звичаї були відтворені з тими особливими відтінками, які притаманні кожній окремій місцині Дрогобиччини» [2; 147].

Прекрасним музичним доповненням до цієї події став виступ струнного квартету у складі «М. Маринякова (перша скрипка), Ан. Огороднікова (друга скрипка), Мих. Мариняка (віоля) і Ст. Огородніка (віолончеля)». У програмі вперше прозвучали такі твори українського композитора В. Барвінського: «Колискова», «Танок», «Лірницька пісня», «Гумореска», «Думка», «Марш», «Ой у полі озерецько», «Ой відси гора», «За городом», «Якби м була я зазулев» [2; 147].

Струнний квартет активно займався просвітницькою діяльністю як серед молоді міста, так і широкого загалу. Так, 21 березня 1938 р. на одній із шкільних аудиторій та в концертній програмі для мешканців Дрогобича було озвучено такі композиції: «Друга частина квартету Чайковського і українські народні пісні (ймовірно, В. Барвінського – М. К.)» [10; 81]. Діяльною була участь струнного квартету й у загальноміських імпрезах, якнайбільше шевченківських. Наприклад, 11 квітня 1938 р. колектив брав участь у Шевченківській академії, в програмі якої представив: квартет Гайдна оп. 64, № 5. Крім того, учасники постійно розширювали свій репертуарний список, готуючи все нові концертні задуми. В «Українській музиці» читаємо, що колектив планує озвучення камерних творів «Моцарта, Шумана, Баха, Мендельсона» [10; 81].

Л. Мартинів стверджував, що при філії ВМІ в Дрогобичі спорадично виникали камерно-інструментальні колективи, задіяні в тих чи інших заходах. Ідеться про струнний квартет у складі С. Сапруна (перша скрипка), Я. Камінського (друга скрипка), С. Гаврищука (альт), А. Кльося (віолончель) та тріо (С. Сапрус, С. Гавришук і А. Кльось) [7; 77].

Задля популяризації камерно-оркестрового виконавства не лише в регіоні, а й за його межами, мобільні струнні колективи влаштовували концерти в містах-сателітах Дрогобича. Так, 8 травня 1937 р. у Самборі, в гімназії «Рідної школи», відбувся концерт струнного квартету (у складі родин Огородніків та Мариняків), якому передував виступ-лекція. До програми концерту введено твори західноєвропейських композиторів (В. Моцарта і Ф. Шуберта), українських митців – В. Барвінського та С. Огородніка (фольклорні обробки). Виступ струнного квартету викликав захоплення слухачів і отримав схвальну рецензію в «Ділі»: «Концерт виказав повне зігнання інструментів, бездоганну інтерпретацію і дбайливе виконання поодиноких творів. Проф. Огороднік виявив також композиторські здібності, які варто би далі розвивати» [4; 8].

Важливу роль у поширенні камерно-інструментальної музики відіграла також Бориславська філія ВМІ ім. М. Лисенка, яка здобула офіційний статус 1932 р. Філію очолила піаністка Н. Кулицька. При інституції діяло інструментальне тріо, до складу якого ввійшли педагоги Н. Кулицька, А. Огороднік, С. Огороднік. Колектив брав активну участь у різноманітних заходах, які влаштовувалися в регіоні. В репертуарі тріо були твори західноєвропейських та українських композиторів. Так, 1939 р. у Дрогобичі проведено Марійську академію, в програмі якої інструментальне тріо у складі проф. Н. Кулицької (фортепіано), п. А. Огороднікової (скрипка) і проф. С. Огородніка (віолончель) запропонувало слухачам два номери – «Глюка «Анданте» і Моцарта II і III частини з Трія оп. 16» [2; 140].

Окрім ВМІ ім. М. Лисенка до розвитку камерно-інструментальної й оркестрової традицій в українському культурному середовищі помітно спричинилася філія Музичного товариства ім. М. Лисенка, заснована в Дрогобичі 1927 р.

При Музичному Товаристві ім. М. Лисенка діяв симфонічний оркестр, організатором і керівником якого був директор філії ВМІ о. С. Сапрун. До складу оркестру входили: «14 скрипок, 3 альти, 2 віолончелі, 2 контрабаси, 2 флейти, кларнет, гобой, 2 труби, 2 барабани» [2; 84]. Колектив виступав як у Дрогобичі, так і сусідніх містах. Напр., 23 березня 1930 р. відбувся концерт у м. Бориславі під орудою о. С. Сапруна. До програми увійшли такі твори: «Томас: Увертюра «Раймунда»; Е. Гріг із сюїти «Пер Гюнт»: («Пісня Сольвейг»; «Смерть Озе»); Ф. Шуберт Симфонія g-moll (1 реч.); Ф. Мендельсон Концерт g-moll; фортепіанне соло у супроводі оркестру В. Моцарта «Турецький марш» [2; 84]. Дописувач «Діла» виокремлював вагому роль С. Сапруна в піднесенні рівня музичного життя Дрогобиччини та дав оцінку виступу колективу: «Була це мила несподіванка для бориславських громадян, що оцінюють працю о. Сапруна на полі музичної культури у Дрогобиччині. Орхестра... є вже нині доволі добре зіграна, завдяки енергії і невтомній праці о. диригента. Пяністка п. Гольдгамерівна вив'язалась як слід зі своєї партії» [9; 6].

11 травня того ж року відбувся концерт симфонічного оркестру у Дрогобичі. У його програмі прозвучали такі композиції: Ф. Шуберта «Forellnquintett», Симофнія h-moll і дві увертюри Фльотова «Martha», і Келер Беля «Tempelweihe». «...Орхестра представляється як добірний ансамбль який з кожним концертом викazuje поступи в зігранні і в осягненні мистецьких вартостей. Орхестра складається з 34 осіб. Громадянство щиро витає порив енергійного директора Муз. Інституту о. С. Сапруна, що zorganizував цю орхестру і веде її з видимим успіхом» [8; 5].

Діяльність оркестру сприяла розвитку і поширенню оркестрової музики в регіоні, була свідченням належної виконавської майстерності колективу. І. Бермес зазначає: «Якщо зважити, що оркестр давав самостійні концерти симфонічної музики в регіоні, то його роль у пожвавленні музичного життя та залученні слухачів саме до цього жанру музики важко переоцінити. Таким чином, на Дрогобиччині набирала розвитку і поширення оркестрова музика, яка, з одного боку, розширювала рамки виховання музикантів-інструменталістів, а з іншого, збагачувала музичну практику творами західноєвропейських композиторів. Плідна діяльність симфонічних оркестрів сприяла формуванню музичного професіоналізму в Галичині» [2; 84].

Висновки. Отже, в 20-х рр. XX ст. камерно-оркестрове виконавство на Дрогобиччині лише зароджувалося. Цьому сприяло відкриття філій ВМІ ім. М. Лисенка в Дрогобичі та експонованих класів у Бориславі, викладачі яких створювали невеликі мобільні струнні ансамблі й популяризували західноєвропейські й українські композиції на належному виконавському рівні. Водночас кращі випускники філій, поряд із викладачами, залучалися до симфонічного оркестру, в якому не тільки вдосконалювали свій вишкіл, взуруючись на своїх учителів, а й знайомилися з репертуаром, набували професійного досвіду, відтак – представляли свій доробок широкому загалу, підносячи його культурний рівень. Згодом у концертних програмах номери камерно-оркестрової музики стали доброю традицією, яку постійно плекали. Це значно урізноманітнювало програми концертних акцій, викликало інтерес у слухачів, урешті – значно пожвавлювало музичне життя регіону, наповнювало його новим змістом.

Список використаної літератури

1. А. Г. З концертної салі. Вечір камерної музики в Дрогобичі. *Діло*. 1932. Ч. 65. 25 берез. С. 6.
2. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «Весни народів» до 1942 р.). Дрогобич : Коло, 2002. 200 с.
3. [Гість] З музичного життя. Попис елевів школи ім. Лисенка в Бориславі. *Діло*. 1934. № 69. 16.03. С. 7.
4. [Гість] Самбір. Концерт смичкового квартету. *Діло*. 1938. № 113. 26.05. С. 8.
5. Дрогобицька хроніка. Музичний вечір у Дрогобичі. *Новий час*. 1935. № 130. 14 черв. С. 5.
6. З Дрогобиччини. Камеральний вечір. Академія української гімназії в честь Шевченка. Шевченкове свято дрогобицького громадянства. *Діло*. 1926. № 99. 08.05. С. 4.
7. Мартинів Л. Етапи професіоналізації музичного життя Дрогобиччини: дис... канд. миств., спец.: 17.00.03. Львів, 2019. С. 77.
8. Мельман. З концертної салі. 3 концерт симфонічної оркестри в Дрогобичі. *Діло*. 1930. Ч. 109. 20 трав. С. 5.
9. Присутній. Борислав. Симфонічний концерт у Бориславі. *Діло*. 1930. Ч. 75. 4 квіт. С. 6.
10. Українська музика. Ч. 56. С. 81.
11. ЦДІА у Львові, фонд 362, опис 1, справа 196. Устав товариства «Просвіта» у Львові. С. 5–6.

References

1. A. G. Z koncertnoi sali. Vechir kamernoi muziki v Drohobuchi. *Dilo*. 1932. Ch. 65. 25 bereznia. S. 6.

2. Bermes I. Evolyutsia horovogo ruhu na Drohobuchini v konteksti rozvitky kyltyru Galichini (vid «Vesni narodiv» do 1942 r.). Drohobuch: Kolo, 2002 200 s.
3. [Gist]. Z muzychnogo zhyttia. Popus eleviv shkolu imeni Lisenka v Boruslavi. *Dilo*. 1934, № 69. 16.03. S. 7.
4. [Gist]. Sambir. Koncert smuchkovogo kvartetu. *Dilo*. 1938. № 113. 26.05. S. 8.
5. Drohobitska hronika. Myzichniy vechir y Drohobuchi. *Novyi chas*. 1935. №130. 14 chervnya. S. 5.
6. Z Drohobichinu. Kameralniy vechir. Akademiya ukrainskoi gimnazii v chest Shevchenka. Shevhenkove svyato drohobitskogo gtomadyanstva. *Dilo*. 1926. № 99. 08.05. S. 4.
7. Martuniv L. Etapy profesionalizacii muzychnogo zhyttia Drogobychyny.: dys.kand. mystectvoznnavstva, spec.: 17.00.03 Lviv, 2019.
8. Meloman. Z koncertnoi sali. 3 concert simfonichoi orhestri v Drohobuchi. *Dilo*. 1930. Ch.109. 20 travnya. S. 5.
9. Prisutniy. Borislav. Simfonichiy concert u Boruslavi. *Dilo*. 1930. Ch. 75. 4 kvitnya. S. 6.
10. Ukrainska muzyka. Ch. 56. S. 81.
11. CDIA u Lvovi, fond 362, opis 1, sprava 5–6. S. 51–52.

К ИСТОРИИ ЗАРОЖДЕНИЕ КАМЕРНОЙ-ОРКЕСТРОВОГО ИСПОЛНИТЕЛЬСТВА

Козицкая Мария Зоряновна – аспирантка Института музыкального искусства, Дрогобычский государственный педагогический университет им. И. Франка, г. Дрогобыч

Раскрыто предпосылки зарождения камерно-оркестрового исполнительства на Дрогобыччине, которое зародилось в середине 20-х гг. XX в. и получило значительное оживление в 30-х гг., – период кульминационного подъема музыкальной жизни в крае. Этому способствовало открытие профессиональных институтов, появление профессиональных музыкальных кадров, которые объединялись в художественные коллективы для популяризации образцов западноевропейского и украинского музыкального искусства как в молодежной среде, так и среди широкой общественности. Охарактеризована деятельность камерных и оркестровых коллективов Дрогобыччины в очерченный период, проанализированы их концертные выступления и репертуарная палитра. Выделены имена музыкальных деятелей, которые привели к зарождению этого вида исполнительской деятельности в регионе.

Ключевые слова: С. Сапрун, камерно-оркестровое исполнительство, репертуар, Дрогобыччина, творческие мероприятия.

TO THE HISTORY OF ORIGIN OF THE CHAMBER-ORCHESTRA PERFORMANCE OF DROGOBYCHINA

Kozytska Maria – Master student of Musical Arts, Depatment The Institute of Musical Arts, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych

The prerequisites for the emergence of chamber orchestra performance in Drohobych region, which originated in the mid-20 s of the XX century, are revealed. and it was greatly revived in the 30 s, a period of the culmination of the rise of musical life in the country. This was facilitated by the opening of cultural, artistic and professional institutions, the emergence of professional musicians, who joined forces to promote models of Western European and Ukrainian music art both in the youth community and among the general public.

The activity of chamber and orchestral groups of Drohobychyna in the outlined period is characterized, their concerts performances and repertoire palette are analyzed. The names of the musicians who gave birth to this type of performing activity in the region are distinguished.

Key words: S. Saprun, chamber orchestra performance, repertoire, Drohobychyna, creative events.

UDC 78.071.2: 785.11 (477.83)

TO THE HISTORY OF ORIGIN OF THE CHAMBER-ORCHESTRA PERFORMANCE OF DROGOBYCHINA

Kozytska Maria – Master student of Musical Arts, Depatment The Institute of Musical Arts, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych

Research methods: historical method aimed at revealing the principles of the origin of chamber orchestra performance in the region; a retrospective method for highlighting the special features of chamber orchestra performance in the context of the musical life of the city and the region.

The purpose of the work is to reveal the prerequisites for the emergence of chamber and orchestral performance in Drohobych region, the activities of chamber and orchestra groups.

The scientific novelty of the article is that it first covered the origins of chamber and orchestral performance in Drohobych region, and highlighted its role in the concert life of the region within the declared period.

Research results. It was determined which chamber-instrumental and orchestral groups appeared in the region during the defined period, at the initiative of whom they were formed, their composition, separate concert performances (based on the feedback and reviews in periodicals) were declared, names of executives, the most initiative performers were determined.

The practical significance of the article lies in the possibility of using its materials in the coverage of the musical life of Drohobych region within the period of the 20-30's of the XX century, studying the processes of musical performance (chamber orchestra) in the region, particularly at the stage of its creation and attracting professional music personnel to it, both teachers and students who have received special music education at the branches of the Higher Music Institute in Drohobych and Boryslav, revealing the features of repertoire policy.

Key words: S. Saprun, chamber orchestra performance, repertoire, Drohobychyna, creative events.

Надійшла до редакції 17.10.2019 р.

УДК [78.072.03В. Матюк:070(477.83/.86)] «.../193»

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ О. ВІКТОРА МАТЮКА У ВИСВІТЛЕННІ МУЗИЧНОЇ КРИТИКИ ГАЛИЧИНИ ДО 1939 р.

Стадницька Марія - аспірантка

кафедри методики музичного виховання і диригування,

Дрогобицький державний педагогічний університет

ім. І. Франка, м. Рава-Руська, Україна

orcid.org/0000-0001-8234-4867

DOI.org/10.35619/ucpm.vi32.251

azaz239993@gmail.com

Досліджено друковані публікації української преси Галичини до 1939 р., що висвітлювали життєпис, музично-громадську і педагогічну діяльність, творчу спадщину священника і композитора о. В. Матюка. Систематизовано хронологічні й типологічні групи публікацій, проаналізовано головні напрями та зміст пресових публікацій, зокрема значну увагу приділено музично-критичним публікаціям В. Матюка і статтям інших авторів, що висвітлювали творчий портрет композитора. Науково-популярні й джерельні матеріали І. Біликовського, В. Білоцерківського, В. Витвицького, Б. Кудрика, С. Людкевича, В. Щурата та інших сформували інформативний та змістовний пласт історіографії творчості В. Матюка. Визначено, що друковані матеріали української преси Галичини до 1939 р. є вагомим джерелом інформації про творчу діяльність митця та сформували вагомую основу для наступних студій його спадщини.

Ключові слова: творча спадщина о. В. Матюка, українська музична культура Галичини, музична критика, українська преса.

Постановка проблеми. Українська громада Галичини у 1937 р. відзначала декілька знакових пам'ятних ювілеїв, зокрема 25-ліття смерті священника, композитора і педагога о. В. Матюка. З нагоди цієї дати провідні культурно-освітні організації ініціювали спорудження пам'ятника митцеві у с. Карів (сучасний Сокальський район Львівської обл.), де о. В. Матюк упродовж декількох десятиліть провадив власну душпастирську, мистецьку і культурно-освітню діяльність. Закликаючи суспільство через пресу підтримати цю акцію фінансовими пожертвами, ініціатори стверджували: «Кожне суспільство розвивається та виростає на спадщинних цінностях своїх батьків – громадянських діячів і духовних творців. Ті цінності це ланки, що в'яжуть між собою покоління народу, зв'язують його вчорашній день із нинішнім і майбутнім» [15]. Саме ця ідея була стрижневою в оцінках спадщини композитора до 1939 р., спонукаючи виконувати його твори, збирати розосереджений по приватних збірках архів о. В. Матюка, публікувати до сьогодні актуальні дослідження й науково-популярні матеріали, що висвітлювали його творчість, зберігаючи для нащадків факти його музично-громадської діяльності та композиторську творчість.

Огляд останніх публікацій. У науковій літературі останніх трьох десятиліть, поза контекстом музично-історичних праць загального плану, як-от монографії М. Загайкевич [8; 95-114, 180-181], постать о. В. Матюка висвітлювалася, головню, у трьох типах публікацій:

- Наукові та науково-популярні краєзнавчі матеріали розкривають постать В. Матюка як один із візирів мистецької та музично-педагогічної діяльності представника священничої родини. Зокрема, у статтях І. Фрайт [16] виділені аспекти просвітницької та педагогічної спадщини митця. П. Арсенич осмислює постать В. Матюка в контексті генерації діячів другої пол. XIX – початку XX ст. [1] С. Івасейко належить невелика популярна монографія, в якій подано життєпис та огляд творчості композитора [9].

- Упорядником докладної бібліографії творчої спадщини В. Матюка, за якою вперше можна оцінити внесок композитора в українську музичну культуру, є І. Бермес [7]. Біо-бібліографія містить передмову, в якій окреслено творчу діяльність композитора, перелік його творів у жанрових групах із докладною інформацією про місцезнаходження рукописів та видань, деяку літературу про композитора.

- Документальні матеріали та листування В. Матюка з різними діячами української культури того